

تعیین معیارهای شناخت و ارزیابی هویت کالبدی شهرها (درس‌رزدگی سیمای شهری)

۱. محمود رضایی^۱

Email: architect2006.mahmood@gmail.com

۲. علی شاطرزاده^۲

Email: Ali_shaterzade@yahoo.com

چکیده:

هویت کالبدی به معنای صفات و خصوصیتی است که جسم شهرها را از غیر متمایز کرده و شباهتش را با خودی آشکار می‌کند، این صفات باید بگونه ای باشند که جسم شهرها، درعین حفظ تداوم زمانی، در حال تحول و تکامل نیز باشد و نهایتاً به پیدایش یک کل منجر شود، هویت کالبدی از نظر مفهومی با اصطلاحات «شخصیت» و «حس مکان» مترادف است. شهرها و ساختمانهای موجود در آنها به عنوان موجودی زنده و پویا با روح و جسم ساکنان شهر ارتباط داشته و نقش مهمی در برآورده ساختن نیازهای روانی و ذهنی افراد ایفا می‌کند، هنگام عبور شهروندان از فضاهای شهری، عوامل متعددی که مجموعه ای از نشانه های بصری است بر ذهن آنها تاثیر می‌گذارند، این عوامل بصری مطلوب یا نامطلوب فضاهای شهری، خواسته و یا ناخواسته بر ذهن و روان افراد تاثیرگذار هستند. امروزه به دلیل رشد شتابان جمعیت و نیز تغییرات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و نیز عدم نظارت در عرصه های معماری و شهرسازی، افزایش آشفتگی‌های بصری و بی هویتی سیمای شهری در شهرهای بزرگ بویژه در کلانشهرها رابه همراه داشته است، مواردی مانند استفاده از مصالح متنوع و ناهمگون، ارتفاع های متغیر و نامتناسب بناهای مجاور، سبک های متنوع معماری و ناهماهنگ، آنچنان اغتشاش بصری در منظر و نمای شهرها ایجاد نموده که بازخورد آن ایجاد شهرهایی بی هویت، ناهماهنگ و نابسامان بوده، و این درحالی است که شهرهای سنتی گذشته دارای ساختار و بافتی هماهنگ با شرایط محیطی و بومی، تعادل، تناسب و هویت بصری بوده اند، و این امر موجب خاطره انگیزی فضا، شادابی و سرزندگی شهرهای قدیمی و نیز افزایش تعاملات اجتماعی و حس تعلق ساکنان را به همراه داشته است. هدف از این پژوهش بررسی کتابخانه ای-اسنادی، جهت تعیین معیارهای شناخت و ارزیابی هویت کالبدی شهرها (درس‌رزدگی سیمای شهری) خواهد بود.

کلید واژه: هویت کالبدی، سیمای شهری، سرزندگی، فضای شهری، منظر شهری.

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد معماری دانشگاه تابلناک لامرد

۲. دکترای شهرسازی از آکادمی معماری و شهرسازی خییگس اوکراین